

Jeroen Vullings over Gezien de Feiten van Griet op de Beeck bij NieuwsWeekend

<https://www.nporadio1.nl/nieuwsweekend/onderwerpen/447694-boekenrubriek-met-jeroen-vullings>

JV: Ik heb hier het boekenweekgeschenk van Griet op de Beeck, de Vlaamse schrijfster, de bestsellerschrijfster, het boekje heet Gezien de Feiten. Kijk, zo'n boekenweek, dat is een meesterproef. Je krijgt een krankzinnig gering aantal pagina's op, en daar moet je je hele hebben en houden moet je erin stoppen. Dat is een zware taak, je staat onder enorm veel druk, want dit is jouw toegang tot een massapubliek. Je hoopt natuurlijk altijd als schrijver dat je al die zieltjes voor je kunt winnen, dat ze al je andere boeken gaan lezen.

MvdW: Ze heeft toch al een massapubliek?

JV: Ja, nou ja, dat wordt m'n punt een beetje ... Dus vaak zie je dat schrijvers door hun knieën gaan omdat ze denken: oh, kom tot mij, lezers! Nou, in dit geval is Griet op de Beeck helemaal zichzelf gebleven, ze is niet door de knieën gegaan want dat was ze al.

Het is een vertelling [...] over een oudere vrouw die een tweede leven krijgt, die naar Afrika gaat, waar ze een hele sympatieke amateurpsycholoog zeg maar ontdekt, [*hier laat ik wegens spoilers even wat weg*]

Kortom, op iedere pagina word je wel vergast op fysiologisch gedoe. Op ziektes, met wc-bezoek dat ofwel te snel gaat of helemaal niet lukt. Daar wordt enorm bij stilgestaan.

MvdW: Reve deed dat ook.

JV: Ja, maar bij Reve was het zo dat hij kunstig schreef. Kijk, als jij zo vlak en allesverklarend schrijft als GodB, dan is er ook niet zoveel mysterie meer en je hebt ook niet zoveel zin meer om dat allemaal te lezen.

PdB: Vind je dat ook bij de rest van haar werk?

JV: Nee, niet helemaal. Ze is heel goed begonnen, met het leven van een single. Dat was een heel goed boek. Daar zat ook humor in. Humor betekent meestal afstand. Maar daarna heeft ze ontdekt [...] dat je heel veel lezers kunt bereiken via emoties. Emoties zijn een vehikel. En als je dat dan ook nog combineert met heel dicht bij de mens, bij de fysiologie blijven, met veel leed, dan raak je ze wel. Maar! Wie je raakt – en dat is interessant vind ik, dat is mijn idee – ik heb het idee dat zij dezelfde groep, vooral lezeressen raakt, die ook zo dol zijn op Fifty Shades of Grey. Dat is een soort lectuur waarover de Nederlandse uitgever van dat boek gezegd heeft: ja, dat zijn de mensen die gewoonlijk niet lezen.

PdB: Die hebben die hele tent daar overeind gehouden

JV: Maar dat is ook haar waarde, van Griet op de Beeck. Kijk, je kan dit boekje niet anders zien dan als een dankjewel van de boekhandel. We leven in een bestsellercultuur [...] maar het is mijn taak om te zeggen: is het literair interessant? Nou nee. Als je goed schrijft, dan kun je met een half woord kun je vijf zinnen uitdrukken, en dan kun je het ook op zo'n manier doen dat het je altijd bijblijft. Dat je dan steil achteroverslaat en denkt 'dat zou ik zelf nooit kunnen.'

PdB: en de fantasie prikkelt ...

JV: Ja. En dan heb je nog een visie op de wereld, dan heb je kortom allemaal andere dingen die ze niet in huis heeft. Maar goed, ik vind ten laatste over dit boek ... er is een soort kloof in de Nederlandse literatuur. Mensen voelen zich – dat blijkt ook uit andere onderzoeken – niet helemaal vertegenwoordigd in het maatschappelijk debat, een groot deel van de mensen voelt zich niet vertegenwoordigd door de mensen die ze bij Jinek aan tafel zien. Als je nou kijkt naar die bestsellers, dan zie je dat de mensen allemaal afduiken op dingen die ze uit hun omgeving wél kennen. Dan gaat het niet over genderneutrale toiletten, maar het gaat bijvoorbeeld wel over het leven van een bejaarde (Hendrik Groen). Of het gaat over vrouwen die veel leed achter de rug hebben of bij wie de man eerder doodgaat. Mag allemaal, maar wat ik mooi zou vinden is als je zo'n schrijver hebt als Tommy Wieringa, die beide werelden weet te verenigen, die met z'n enorme literaire statuur en met z'n enorme overwaarde, gewoon, die schrijft over een stel morose Saksers, nou dat is prachtig. Dus mijn voorstel zou zijn, ik hoop dat de mensen van de CPNB luisteren ...

MvdW: volgend jaar Tommy

JV: Nou, die heeft het al gedaan. Maar ik heb een ander alternatief: laat Alex Boogers dat nou doen. Dat is ook een favoriet van de boekhandel, die heeft ook mensen aan 't lezen gekregen, maar die heeft wel een hele mooie stijl, zo'n jazzy stijl.

uitgetypt door Hella Kuipers